

5. 11. 2017 - Trojice

1. čtení: 1Sam 17, 20-37

Píseň: 367 - Studně nepřevážena

Základ kázání: 1Tim 4, 12 - 5, 2 (Kralický překlad)

Kázání: Milé sestry, milí bratři v Kristu,

v oddílu minulého týdne se opakovala zbožnost. Její užitečnost pro všechno a důležitost cvičení se ve zbožnosti. Dnes se opakují tři slova. Opakovaně zní explicitně i mezi řádky napomínání. Dvakrát zní čistota. A dvakrát zní učení. Což jsou všechno termíny, které spolu hluboce a úzce souvisí.

Nejprve tedy to, co lidé tak děsně nesnáší, ale právě pastýřské epištoly k tomu opakovaně vyzývají: Napomínání. Řecké paraklésis má významů mnoho: Zavolat, povolát, pozvat, prosit, žebrot, vyzvat, naléhat, nabádat, přemlouvat, napomínat a další.

Je velice nápadné, že v dnešním oddílu si pouze kralický překlad troufl jedno a to samé slovo přeložit stejným termínem. Všechny ostatní překlady české, německé, francouzské a anglické si netroufli. Přestože v originále je jedno a to samé slovo znamenající v tomto kontextu napomínání. Tak strašně lidé nesnášejí napomenutí!

Tím více pak většina lidí nesnáší napomínání z úst mladších. Někteří starší se brání úctou ke starším. Někteří životními zkušenostmi - jakoby mnohdy nevedly k cynismu, zahořklosti, zaseklosti v hříchu, zaslepenosti pýchou nebo ke svévoli. Přitom mladší mají chuť a sílu zápasit o pravdu a změnu k lepšímu. A na řeči moc nedají.

Tp nemá znamenat, že by mladší měli vždycky pravdu. To v žádném případě. Mnohdy jsou jejich slova jen emocionálním výlevem bez jakéhokoli hlubšího obsahu, přínosnosti nebo pravdivosti. Někdy jsou prostě jen vzdorem a odporem. Nakonec jako u člověka staršího.

Tak již David v příběhu prvního čtení: Mladíček, hezounek, věchýtek. A nechápe, že nikdo z těch zkušených, válečných, po zuby ozbrojených veteránů nezavře tomu Goliášovi pusou. Vždyť napadá

Boží řády! Jak to, že se všichni ti věrní Israelci víc bojí o svůj život? Inu, mládež. Ještě nechápe, že se musíme starat o rodiny, a tak se samozřejmě bojíme lidí, ne Boha. Bojíme se o svůj život a pohodlí, nikoli Boha a jeho řádů či soudů. Však on to časem ten David pochopí - až bude starší.

Tak se na Davida utrlh jeho nejstarší bratr. Rozhodnutí zastavit Goliáše Davidovi rozmlouvá i Saul - sám jsa obrem (1Sam 9, 2). Avšak i obr Saul seděl na trůnu s kalhotami plnými strachu z Goliáše. Místo bázně Božích řádů, které Goliáš urážel. A nakonec je David vyzbrojen dle zkušeností a životní praxe starších: Opancěrován jako Goliáš od hlavy k patě.

Jenže David přece nezabíjel lvy a medvědy v brnění. Nýbrž mu stačil obyčejný klacek, kus látky jako prak a pár kamenů. David vyhrál - navzdory lidským očekáváním a zkušenostem. I nad Goliášem. K šoku všech těch starších a životem protřelých bojovníků, bratrů a králů.

Podobně i Ježíš z Nazareta. Mnohými oprávněně vnímán jako rabín (hebr. rabbi = mistr, lat. magistr), ale neměl na to věk. Byl příliš mladý, aby učil tak závažné věci. Aby zpochybňoval zavedené lidské řády na základě řádů Božích. V očích starších své doby. Narozdíl od svého otce Davida za své napomínání zaplatil Ježíš životem.

Lidé napomínání takřka vždy nesnáší. Vždyť „slova moudrých jsou jako bodce“ (Kaz 12, 11), které si dokáže alespoň pustit k tělu opět jen moudrý. A všichni víme, že moudrost s věkem nijak nesouvisí. Tolik starých a zkušených vypráví jen báje, báchorky a nesmysly, které jsou v lepším případě zcela prázdné. V horším případě mají udržet ten „hořký proud lidských zvyků, strachů, lží“ (EZ 643). Proto zní v oddíle o napomínání také hluboký důraz na učení - bez něhož se nelze posouvat vpřed.

A na čistotu.

Čistota jem však slovo běžně zneužívané a naplňované dle místní kultury, zvyklosti nebo jen chuti. Čistý je, kdo plní očekávání lidí v dané oblasti. Obvykle opět starších. Bible však, opět, úplně jinak: Čistota, řecky agneia, znamená již v předbiblických dobách jednoznačně a velice výstižně: Bezhříšnost.

Hřích však je, bohužel, stejně zneužívané a mylně pochopené slovo jako čistota. Hřích je často zaměňován s chybou. To je hluboký

omyl. Řada chyb není hříchem. Hřích je jindy zaměňován s jednáním, které vadí nebo působí utrpení lidem - to je omyl ještě hlubší. Mnoho z lidem nepříjemných fenomenů je dobrých, prospěšných až zbožných. Tedy z-Boha. Třeba půst. Nebo tělesné cvičení. Nebo cvičení ve zbožnosti.

Hřích je totiž již v Písmu definován jako „vzpoura proti Hospodinu.“ Bezhríšnost je tedy opakem. Tedy „jednáním v souladu s Boží vůlí“. Jak to známe z života Ježíše i Davida. Kteří často pobouřili lidi. Často lidem i Ježíš působil utrpení, když jim připomínal, že láska k Bohu je neoddělitelná od lásky k nepřítelům. Že láska a víra v Boha je odmítnutím instinktu založit život na vlastním majetku, pohodlí nebo schopnostech. A že „blažení jsou ti, kteří jsou chudí, pláčou a trpí... a běda bohatým, nasyceným, těm, kteří jsou chváleni.“ (Lk 6, 24-26)

Jednat bezhríšně, tedy bez vzpoury proti Hospodinu, je totiž často vzpourou proti lidem. Proti lidským (zlo-/ne-)řádům a zvyklostem. Tak lidé rádi osočují z hříchu a nečistoty ty obvykle mladší, kteří jen po Davidově a Kristově vzoru brání řády Boží. Krást se prostě nemá. Dané slovo se prostě má splnit - a to bez řečí. Nemá se dychtit - natožpak dávat dychtěním průchod. Má se světit den odpočinku. Bohem, tedy rozhodovatelem co je dobré a zlé, má být Hospodin Stvořitel. Nikdo jiný.

Proto Pavel zdůrazňuje, že napomínání má být v čistotě, tedy dle Boží vůle. A k plnění Boží vůle. Která bývá často opakem vůle lidské. Tím víc takové napomínání lidem často velice, velice vadí. Mladším i starším.

Proto zní v dnešním oddílu opakovaně také pojem učení. Bez výuky v Božích věcech, slovech a činech se člověk propadá jen do věcí, slov a činů lidských. A tak hřeší stejně brzy jako muž a žena v zahradě. Bez učení těmi, na které byly vloženy ruce, kteří prošli vysokoškolským vzděláním (i zákoníci a farizeové!) a přijali jho pastýřské služby, člověk nemá šanci nehřešit. A když si nenechá líbit napomínání těch ordinovaných, tedy povolanych, pak je i sebelepší učení k ničemu.

Kdo tedy chce být pastýřem, má napomínat. A kdo chce být *dobrym* pastýřem, musí napomínat k plnění ne vůle lidí, ačkoli se to

líbí a hodí. Nýbrž napomínat k plnění vůle Boží - ačkoli se nám tak často nehodí.

Znělo to již na počátku dopisu Timoteovi, zní to znovu. Kdo chce být dobrý pastýřem má napomínat k plnění Božích řádů a vůle. Má napomínat k odklonu od těch lidských. Jako to činil pasáček ovcí David, jako to dělal Ježíš, jako to dělali proroci. Ačkoli za to většina z nich zaplatila životem. Tak hluboce lidé napomínání dle Božích řádů a k Božím řádům nesnášeli, nesnáší a budou nesnášet až do konce časů.

Protože hřích a zlo jsou lákavejší. Zlidskosti, co je z lidí, je příjemnější a líbivější než zbožnost. Písmo však zase jinak. Jakoby hlavně muselo být za každou cenu jiné, jako často bývají mladší v očích starších...

Kdo chce být dobrým pastýřem ve firmě, v rodině i jinde, musí napomínat. Vždyť nežijeme v Božím království. Musí napomínat starší i mladší, muže i ženy - i kdyby se mu do toho nechtělo. Má vytrvale učit, protože právě pilným učením Božích řádů a vůle poslouží ke spasení sobě i svým bližním (1Tim 4, 16). Vždyť výuka v Božím slovu vede k napomenutí takřka vždy, ať už vyslovenému nebo ne. Tím se pozná pastýř dobrý, ačkoli časo nelíbivý, od pastýře zlého, ačkoli tak lákavého.

Protože bez učení a napomínání není spásy. A právě o spásu jde dobrému pastýři. A bez učení a napomínání je tolik hlubokých hříchů i uprostřed křesťanských církví a sborů. Proto nás Hospodin sám tak často napomíná...

Amen.

Píseň: 384 - Pomož mi, můj Pane